

Вяра

16.08 по еретическия, †03 август по православния календар - Светите преподобни Исакий, Далмат и Фавст. Свети преподобни Козма

Житие на св. преподобни Исаакий († 383 г.), Далмат († след 446 г.) и Фавст (V в.)



С

вети преподобни
Фавст Далматски

Преподобни Далмат живял при царуването на Теодосий Велики [1], служел във войската [2] и се ползвал с уважението на царя. След това, презирайки всичко светско заради Бога, той оставил жена си и децата си [3]; вземайки със себе си само сина си Фавст, той отишъл при преподобни Исаакий, който имал обител близо до Константинопол; тук те били постригани в монашески чин от преподобни Исаакий и двамата водели

богоугоден живот, постоянно спазвайки строг пост.

Когато преподобният Исаакий [4] вече достигнал дълбока старост и почувствал приближаването на смъртта, повикал братята, давайки им последно наставление, и поставил за игумен преподобния Далмат, по чието име и самата обител покъсно била наречена Далматска [5].

Преподобният Далмат бил ръкоположен за свещеник от Цариградския патриарх Атик [6]. Той прекарал живот, изпълнен с въздържание, и веднъж през Великия пост не вкусил храна в продължение на четиридесет дни [7]; с пост и молитва преподобни Далмат побеждавал бесовската сила.

Той се подвизавал и против видимите служители на беса - еретиците несториани, хулещи Пречистата Божия Майка [8]: преподобни Далмат бил деен помощник на отците от Третия Вселенски събор в Ефес (431), заседавал при цар Теодосий Младши в Ефес, с това преподобни Далмат си спечелил любовта на царя и на светите отци, които го направили архимандрит на Далматската обител.

Отдавайки по този начин целия си живот на служене на Бога, преподобни Далмат отишъл във вечността в дълбока старост [9]. -

Преподобни Фавст, подобно на своя баща, бил велик подвижник, строго спазвал монашеските завети и особено поста [10]. Завършвайки земния си живот, той се преселил във вечните обители и в безсмъртния живот и бил причислен към лика на преподобните отци.

По молитвите на преподобните и богоносни наши отци,
Господи Иисусе Христе, Боже наш,
помилуй нас. Амин.

[1] Теодосий Велики - император 379-395 г.

[2] Във втори гвардейски полк, които тогава се наричали схоларии.

[3] Дъщерите си.

[4] За богоугодния живот на **преподобни Исаакий** и великата му ревност по вярата, подтикнала го към безстрашно изобличение на нечестивия цар Валент, на когото предсказал гибел, и за блажената му кончина се разказва подробно в [житието му на 04.04 по светския календар, което е 22 март по православния календар](#); желаещият може да го прочете там.

[5] Преподобни Исаакий починал в 383 г.

[6] Според други, по-достоверни сведения, преп. Далмат бил поставен за настоятел на обителта от патриарх Нектарий (381-397), а не от Атик (408-425).

[7] А след това, след като приел храна, 43 дена до празника Възнесение Христово той прекарал в екстаз, удостоил се с божествени видения и разказал на какви места се намирали трима братя от тяхната обител, които били на празника в църквата на Макавеите, с което си спечелил всеобща слава. Свети патриарх Прокъл (434-446), още докато преподобни Далмат бил жив, твърде много го хвали в писмо до Йоан Антиохийски.

[[8] Еретиците **несториани** утвърждавали, че не следва да наричаме Пресветата Дева Мария Богородица, защото Тя е родила не Бога, а само човек, с когото, без Нейно участие, се съединило Словото Божие, предвечно родено от Отца; човекът Иисус, роден от Мария, бил само вместилище на Божеството и оръдие на нашето спасение; този човек, чрез слизането на Светия Дух, станал Христос, тоест помазаник, и Словото Божие пребъдвало в особено нравствено или относително съединение с него. Несторианската ерес била осъдена на III Вселенски събор в 431 г.

[9] Времето на смъртта на преп. Далмат не е известно с точност; можем само да кажем, че той живял още при св. Прокъл, патриарх Константинополски (виж бел. 7). Свети Димитрий Ростовски казва, че според неиздаденото житие на Исаакий, Далмат и Фавст, свети Далмат починал не по-рано от 90-годишна възраст на 2 август, бил погребан на 3 август при патриарх Прокъл, следователно след 434 г. и вероятно около 440 г.

[10] За живота на преп. Далмат не са се запазили подробности.

Тропарь преподобных Исаакия Далмата и Фавста

глас 4

Боже отец наших,/ творяй присно с нами по Твоей кротости,/ не отстави милость Твою от нас,/ но молитвами их// в мире управи живот наш.

(Перевод: Боже отцов наших, всегда поступающий с нами по Твоей кротости, не удали милости Твоей от нас, но по их мольбам мирно жизнью нашей управляй.)

Кондак, глас 2:

Пощением воссиявша яко светила, и ереси развративша верою, песньми Исаакия восхвалим, и с Далматом Фавста, яко Христовы угодники, Того молящи о всех нас.

(От поста просияли като светила и потъпкали ереста с вяра, да възхвалим с песни Исаакий и Фавст с Далмат като Христови угодници, Него моещи за всички нас.)

Свети преподобни Козма, скопец

отшелник (VI в.)

В книгата Лимонар* се среща следният разказ на презвитера на Византийския манастир авва Василий за преподобни Козма.

- По време на пребиваването ми в Антиохия - разказва презвитерът - от Йерусалим дойде при светейшия патриарх Григорий авва Козма, скопец от Фаранската лавра**. Той беше строг постник, твърд пазител на църковните догмати, отлично познаващ Светото Писание.

Няколко дни след пристигането си в Антиохия старецът се преставил; патриархът заповядал да положат честното му тяло в неговия манастир, където бил погребан един епископ.

Веднъж отидох на гроба на светия старец, за да се поклоня на праха му и тук видях един просяк, който просеше милостиня от излизащите от църквата. Като ме видя, той три пъти се поклони на гроба и като произнесе иерейската молитва за упокоение на преставилия се, ми каза:

- Авва, велик е старецът, когото погребяхте тук преди два месеца.

- Откъде знаеш? - попитах го.

Той отговори:

- Дванадесет години бях разслабен - казвам истината, не лъжа - и чрез този старец Господ ми дари изцеление. Когато се намирам в скръб, той идва и ме утешава, давайки ми облекчение. Няма да скрия от

тебе и друго чудо с него: от самия ден, в който го погребяхте, всяка нощ чувам как той казва на епископа: "Не се докосвай до мене и не се приближавай, еретико, ти си враг на светата вселенска църква."

Като изслушах това, аз отидох при патриарха и му предадох разговора си с просяка; заедно с това помолих патриарха да вземе тялото на стареца и да го положи на друго място. Но светейшият патриарх отговори:

- Вярвай ми, сине мой, еретикът не може да причини никаква вреда на свети Козма: всичко, което ми разказа, се е случило поради това, че от нас не бе скрита ревността за вярата и добродетелта на стареца и за да се открие нечестият на епископа, и да не се почита като православен.

Същият презвитер Василий предава и друг разказ за преподобни Козма:

- Аз дойдох при него в лаврата и старецът ми разказа за себе си, че веднъж му дошла на ум мисълта: какво означават думите на Господа, отправени към учениците Му: *"който има кесия, нека я вземе, тъй също и торба; а който няма, нека продаде дрехата си и да купи нож"* (Лук. 22:36) и отговорът Му: *"достатъчни са"*, когато те казали *"тук има два ножа"* (Лук. 22:38). Дълго размишлявал старецът над тези изречения на Господа и като не стигнал до никакво решение, по обяд се отправил към лаврата Пирг при авва Теофил, за да го помоли за обяснение. По пътя, минаващ през пустинята, приближавайки се

към Каламон, той видял грамадна змия, слизаща от Каламонската планина; змията била толкова голяма, че с тежестта си оставяла дълбока следа по земята, а извивките на тялото ѝ образували големи дъги; в това време тя пресичала пътя на стареца. Разбирайки козните на дявола, искащ да накара преподобния да се откаже от намерението си, старецът се въоръжил с молитва и без страх продължил пътя си: запазван от Божията сила, той без никаква вреда, като през врата, преминал под извивките от тялото на змията. Като стигнал при авва Теодор, той му задал въпроса си и чул от него следния отговор:

- Двата ножа означават двата вида богоугоден живот - деятелност или труд и съзерцание или потопяване на ума в богомислие и молитва, който притежава тези две добродетели, той е свършен човек.

Към разказите си за преподобни Козма презвитер Василий добавил и следното:

- По време на десетгодишното ми пребиваване във Фаранската лавра преподобни Козма, при когото дойдох в самото начало на своя монашески живот, постоянно ме наставляваше с боговдъхновените си беседи; веднъж, разсъждавайки с мене за спасението на душата, той приведе един израз от словата на свети Атанасий Велики*** и при това отбеляза:

- Когато чуеш или намериш в книга някакъв израз от свети Атанасий, ако нямаш хартия, запиши го върху дрехата си.

Такова уважение имал преподобният Козма към великите

отци и учители на църквата: с тях и той, след завършването на своя богоугоден живот на земята, получил дял във вечния живот по благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото с Отца и Светия Дух подобава слава сега и во веки.

На този ден е и преставянето на преподобни Антоний Римлянин в Новгород в 1147 година.

** Лимонар (гр. λειμωνάρειον - ливада, пасище) - широко разпространено агиографско съчинение на Йоан Мосх, гръцки монах († 662 г.). Пътешествайки по манастирите на Палестина, Сирия, Египет, Кипър, Константинопол и Рим, Мосх събрал множество разкази за живота на християнските подвижници, както и много от техните изречения и нравствени поучения; всички тези сведения той изложил в своя "Лимонар". Бел.ред.*

*** Лавра - от гр. език част от града, уличка - означава ред келии, разположени около жилището на настоятеля във вид на малки улички и заградени с ограда или стена. Монасите в лаврите водели отшелнически начин на живот и се подвизавали всеки в своята келия, събирайки се за богослужения в първия и последния ден от седмицата, а в останалите, пазейки строго безмълвие; животът в лаврите бил много по-труден, отколкото в другите обители. От дълбока древност названието лавра се дава на многолюдните и важни по значение манастири. То се появило най-напред в Египет, а след това и в Палестина. Бел.ред.*

**** Свети Атанасий, архиепископ Александрийски, ревностен деятел за защита на православието от еретиците ариани, много претърпял от тях и починал в 373 г. От свети Атанасий останали нравоучителни и догматически съчинения по тълкуване на Свещеното Писание.*

ЧЕТН-МИНУТЪ

{{_LINK1_}}